

Course: Environmental Economics Week 14

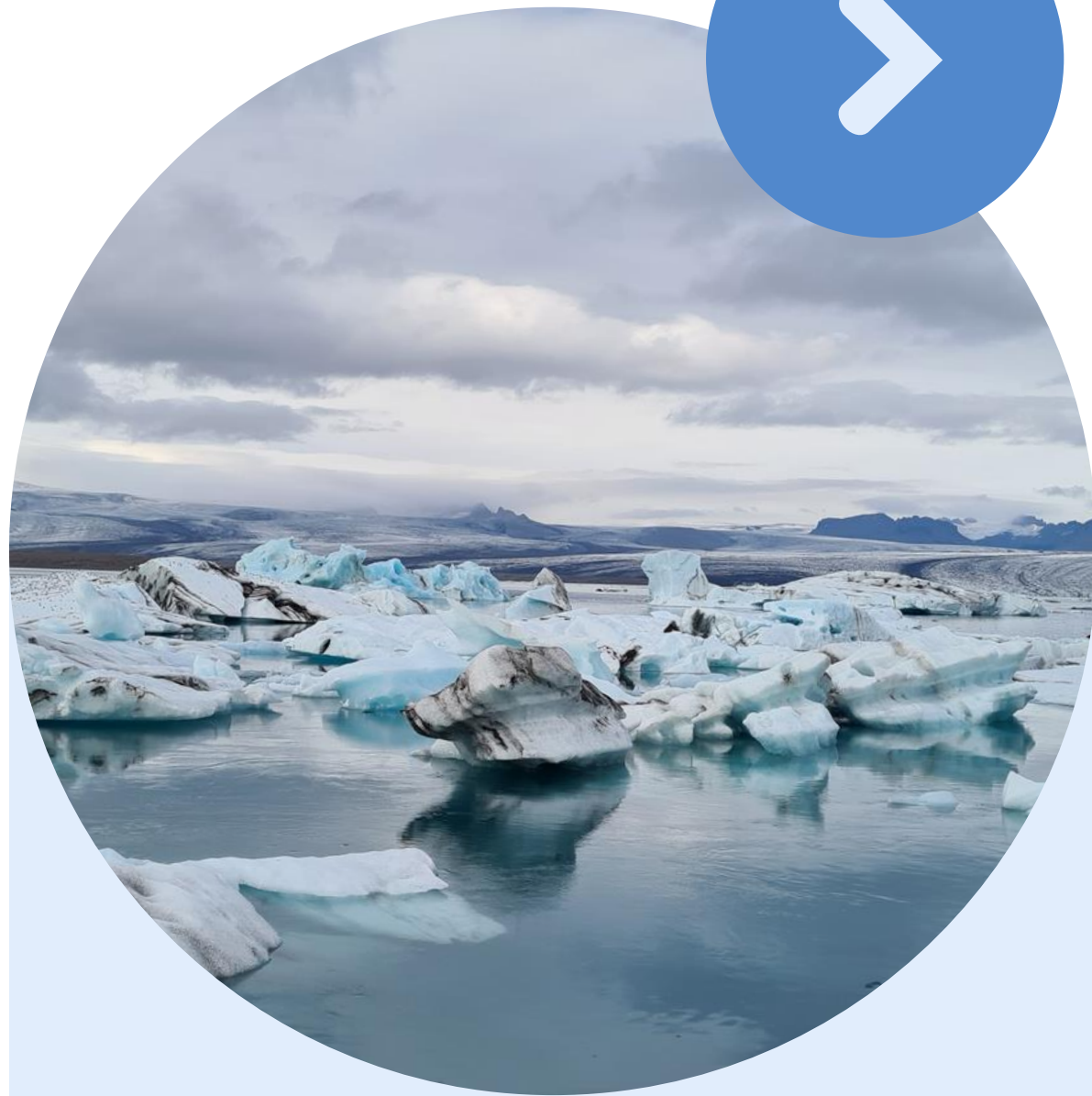
The economic value of the environment

By: phavone KEODOUANGKHAM

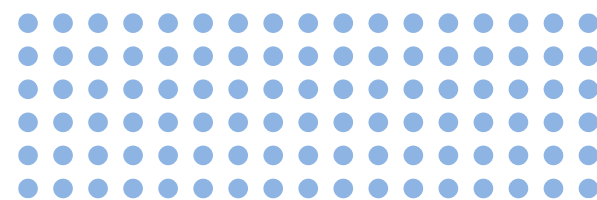
Resource of image : [Blue and White Simple The Future Of The Arctic Presentation - Presentation - Canva](#)

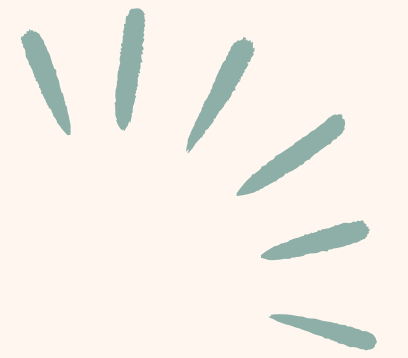

ມູນຄ່າທາງເສດຖະສາດຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ

- ✓ ມູນຄ່າຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ
- ✓ ແນວຄິດກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າຜົນປະໂຫຍດໃນການແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ
- ✓ ແນວຄິດກ່ຽວກັບມູນຄ່າຕົ້ນທຶນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ

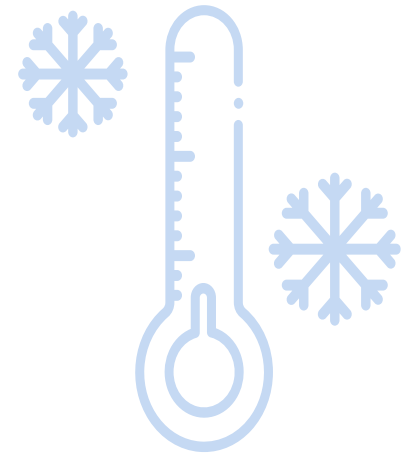
Review

ມາດຕະການໃນການປະເມີນນະໂຍບາຍທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ

- ຄວາມມີປະສິດທິພາບ
- ຄວາມຍຸດຕິທຳ ຫຼື ຄວາມເໝີພາບ
- ແຮງຈູງໃຈ
- ການບັງຄັບໃຊ້
- ການພິຈາລະນາດ້ານຈະລິຍະທຳ

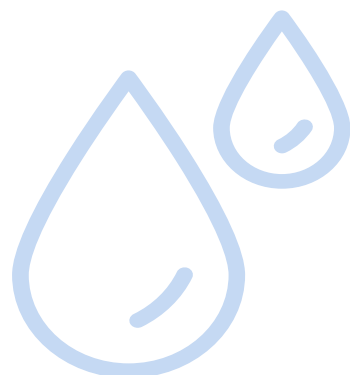

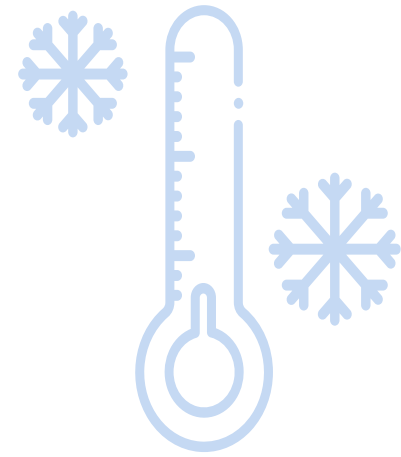
ຍ້ອນຫຍັງຈຶ່ງສຶກສາມູນຄ່າທາງເສດຖະສາດຂອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ?

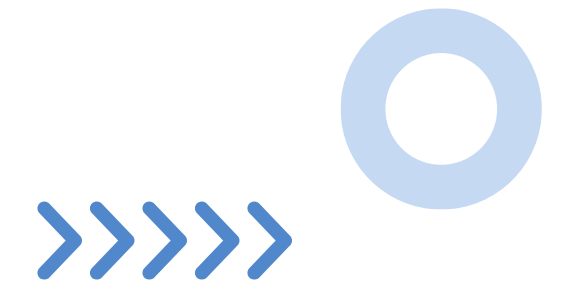
ເພື່ອການຕັດສິນໃຈທີ່ດີກວ່າ

- **ການວາງແຜນນະໂຍບາຍ:** ຊ່ວຍລັດຖະບານສ້າງນະໂຍບາຍທີ່ສົມດຸນລະຫວ່າງການພັດທະນາເສດຖະກິດແລະການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ
- **ການປະເມີນໂຄງການ:** ຊ່ວຍປະເມີນຜົນກະທົບທາງສິ່ງແວດລ້ອມຂອງໂຄງການພັດທະນາຕ່າງໆ

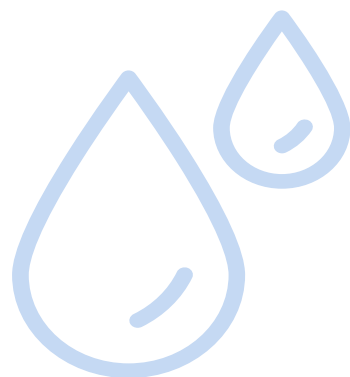

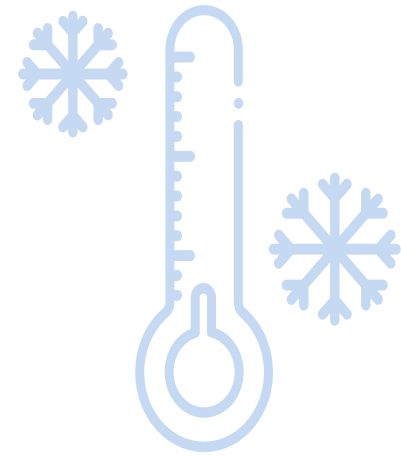
ຍ້ອນຫຍັງຈຶ່ງສຶກສາມູນຄ່າທາງເສດຖະສາດຂອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ?

ແກ້ໄຂຄວາມລື້ມເຫຼວຂອງຕະຫຼາດ

- **ມູນຄ່າທີ່ບໍ່ຖືກຕິລາຄາ:** ຫຼາຍບໍລິການຂອງລະບົບນິເວດ (ເຊັ່ນ: ການດູດຊັບ ກາກບອນ) ບໍ່ມີລາຄາໃນຕະຫຼາດ
- **ຜົນກະທົບພາຍນອກ:** ຊ່ວຍຄິດໄລ່ຕົ້ນທຶນຂອງມົນລະພິດແລະຄວາມເສຍຫາຍ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ

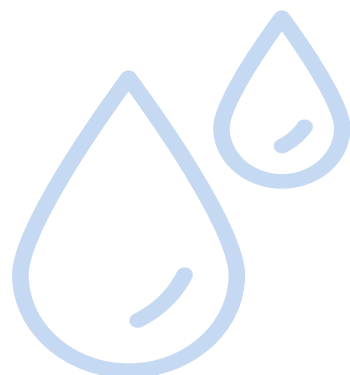

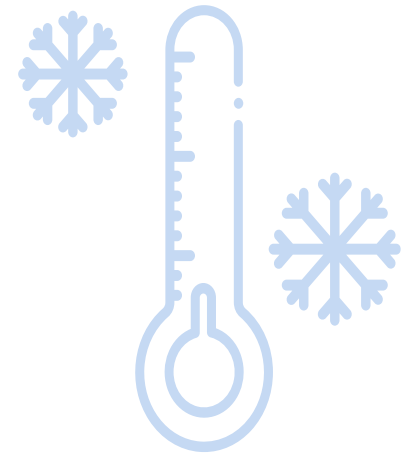
ຍ້ອນຫຍັງຈຶ່ງສຶກສາມູນຄ່າທາງເສດຖະສາດຂອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ?

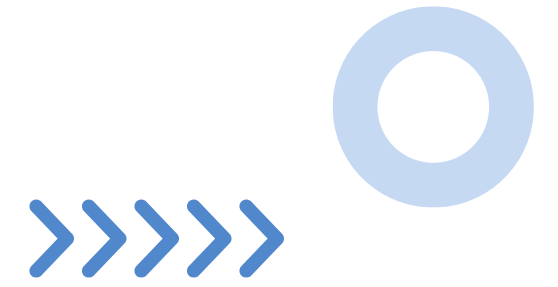
ການອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ

- **ການນຳໃຊ້ຢ່າງຍືນຍົງ:** ຊ່ວຍກຳນົດອັດຕາການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ເໝາະສົມ
- **ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ:** ສະໜັບສະໜູນການຕັດສິນໃຈວ່າພື້ນທີ່ໃດຄວນໄດ້ຮັບການອະນຸລັກແລະພື້ນທີ່ໃດສາມາດພັດທະນາໄດ້

ຍ້ອນຫຍັງຈຶ່ງສຶກສາມູນຄ່າທາງເສດຖະສາດຂອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ?

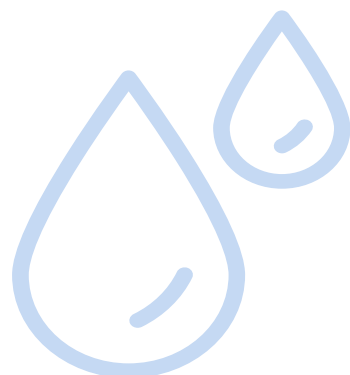
ຄວາມເປັນທຳທາງສັງຄົມແລະຄວາມຍືນຍົງ

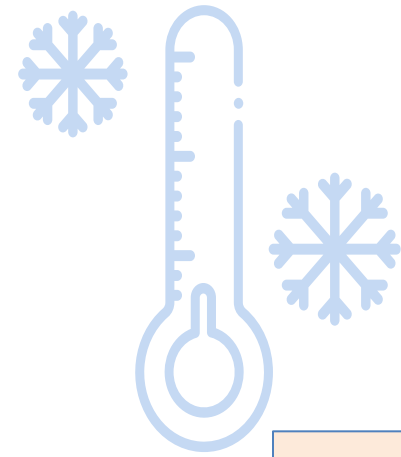
• **ຄວາມເປັນທຳລະຫວ່າງລຸ້ນຄົນ:** ຮັບປະກັນວ່າຄົນລຸ້ນຕໍ່ໄປຈະໄດ້ຮັບ

ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ພຽງພໍ

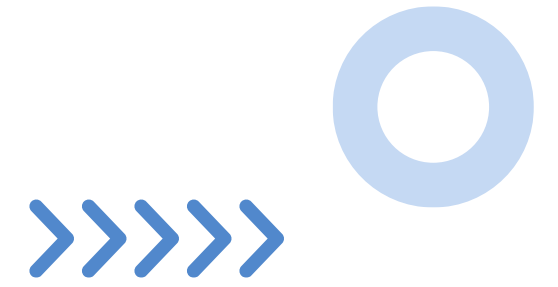
• **ການປົກປ້ອງຊຸມຊົນທີ່ອ່ອນແອ:** ຊ່ວຍປົກປ້ອງຊຸມຊົນທີ່ເພິ່ງພາອາໄສລະບົບ

ນິເວດໂດຍກົງ

ຍ້ອນຫຍັງຈຶ່ງສຶກສາມູນຄ່າທາງເສດຖະສາດຂອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ?

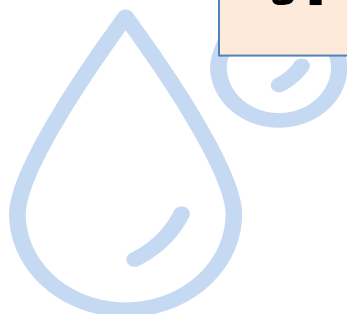

ການສ້າງຄວາມຕະຫນັກຮູ້

- **ການສຶກສາແລະຄວາມເຂົ້າໃຈ:** ຊ່ວຍໃຫ້ຄົນເຂົ້າໃຈຄຸນຄ່າທີ່ແທ້ຈິງຂອງທຳມະຊາດ
- **ການປ່ຽນພຶດຕິກຳ:** ສ້າງແຮງຈູງໃຈໃຫ້ຄົນປ່ຽນພຶດຕິກຳເພື່ອປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ

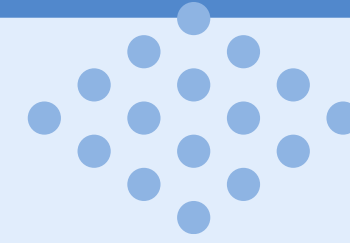
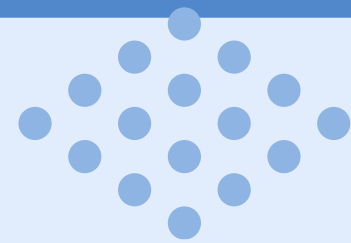
ການປະເມີນຄວາມເສຍຫາຍ

- **ການຮຽກຮ້ອງຄ່າເສຍຫາຍ:** ໃຊ້ໃນການຄິດໄລ່ຄ່າເສຍຫາຍຈາກໄພພິບັດທາງສິ່ງແວດລ້ອມເຊັ່ນການຮົ່ວໄຫຼຂອງນໍ້າມັນ
- **ການປະເມີນຜົນການພື້ນຟູ:** ຊ່ວຍວັດແທກຜົນໄດ້ຮັບຈາກການພື້ນຟູລະບົບນິເວດ

10.1 ມູນຄ່າຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ

ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາເບື້ອງຕົ້ນນັ້ນແລ້ວວ່າເສດຖະກິດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມມີຄວາມສໍາພັນກັນໂດຍສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ບໍລິການແກ່ລະບົບເສດຖະກິດໃນ 4 ສະຖານະຄື

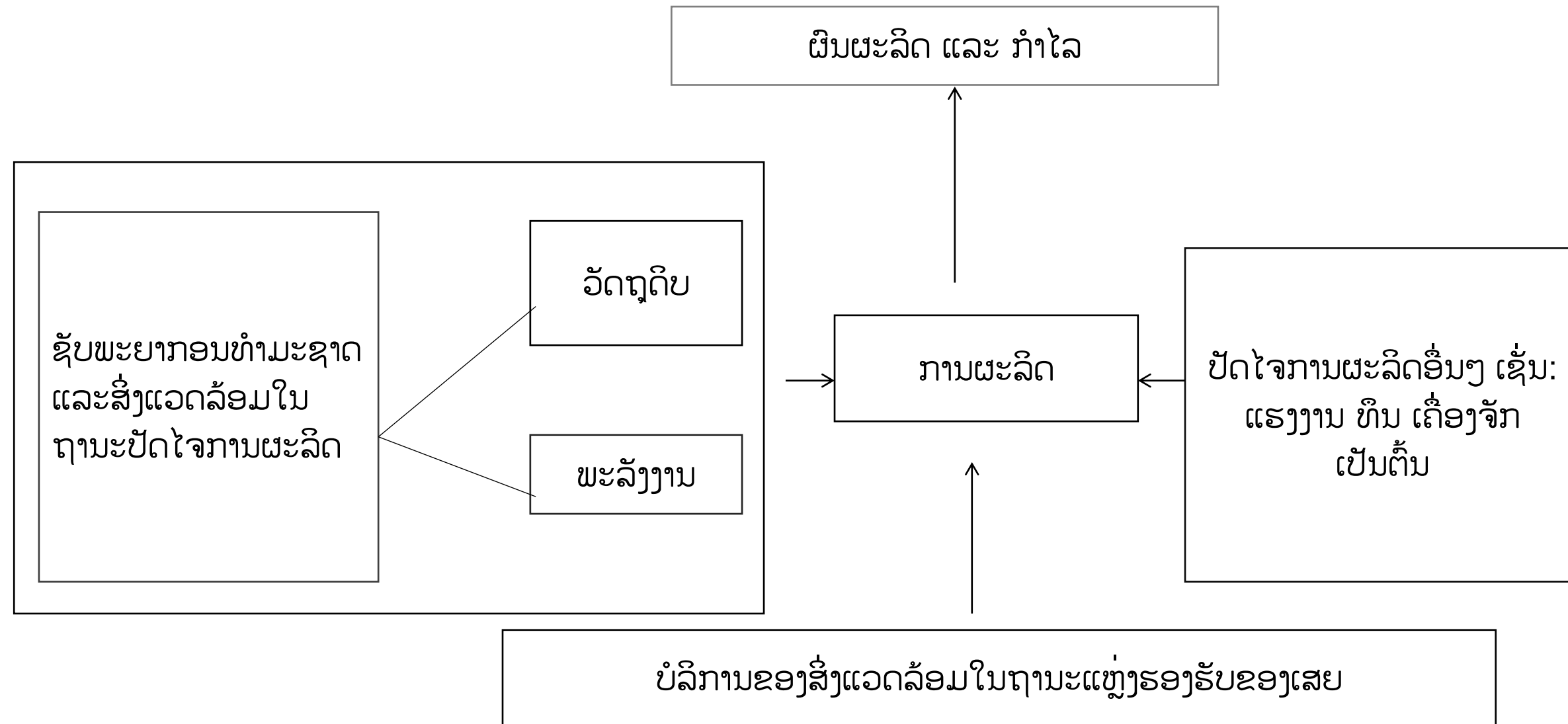
1) ໃນຖານະເປັນແຫຼ່ງປັດໄຈການຜະລິດ

2) ໃນຖານະແຫຼ່ງຮອງຮັບຂອງເສຍ

3) ໃນຖານະເປັນແຫຼ່ງທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຮັບຮູ້ໃນຄຸນຄ່າ

4) ໃນຖານະແຫຼ່ງຮອງຮັບຊີວິດ

**ຮູບທີ 10.1 ມູນຄ່າຂອງສິ່ງແວດລ້ອມທາງອ້ອມ
(Indirect Environmental Value)**

ຈາກຕົວຢ່າງຂ້າງຕົ້ນ ມູນຄ່າສິ່ງແວດລ້ອມ ດັ່ງກ່າວ ອາດເອີ້ນວ່າເປັນຜົນ
ປະໂຫຍດທາງອ້ອມ (Indirect Benefits) ທັງນີ້ເພາະສິ່ງແວດລ້ອມຖືກວັດ
ມູນຄ່າອ້ອມໂດຍຜ່ານບົດບາດໜ້າທີ່ຂອງສິ່ງແວດລ້ອມໃນຂະບວນການ
ຜະລິດເຊິ່ງການປ່ຽນແປງໃນຜົນປະໂຫຍດທາງອ້ອມເກີດຂຶ້ນເມື່ອມີການ
ປ່ຽນແປງຄຸນະພາບ ຫຼື ປະລິມານຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ
ສິ່ງແວດລ້ອມນີ້ ຈະສະແດງຢູ່ໃນລາຍການການຜະລິດທຸລະກິດ ດັ່ງນັ້ນ ອາດ
ກ່າວໄດ້ວ່າ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນ
ປະໂຫຍດແກ່ທຸລະກິດ ໂດຍຜົນປະໂຫຍດ ດັ່ງກ່າວກໍ່ຄື ຜົນປະໂຫຍດຂອງ
ເອກະຊົນ (Private Benefits) ນັ້ນເອງ

ສິນຄ້າເພື່ອການບໍລິໂພກ
ເຊັ່ນ ເສື້ອຜ້າ ,ອາຫານເປັນຕົ້ນ

ທ່ອງທ່ຽວເພື່ອ ມູນຄ່າດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທີ່
ກ່ຽວຂ້ອງກັບກິດຈະການຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ການເບິ່ງນົກ,
ການຕົກປາ,ການຍ່າງປ່າການຊົມຊືມທຳມະຊາດ

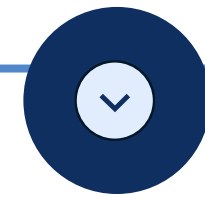
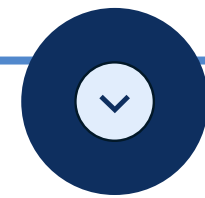
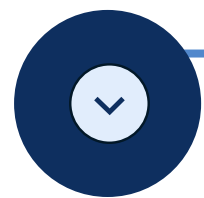
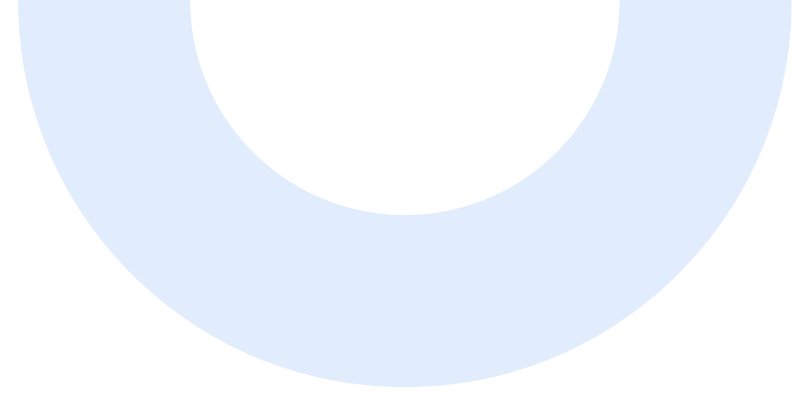
**ອັດຖະປະໂຫຍດ ຫຼື
ຄວາມເພິ່ງພໍໃຈຂອງຜູ້
ບໍລິໂພກ**

ບໍລິການສຳລັບຜູ້ບໍລິໂພກ ເຊັ່ນ ການ
ຕັດຜົມ ,ການຂາຍອາຫານ ເປັນຕົ້ນ

ມູນຄ່າດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ
ກິດຈະກຳທາງເສດຖະກິດ ເຊັ່ນ ການອະນຸລັກ
ຮັກສາພືດສັດຕ່າງໆທີ່ ຈະສູນພັນ ການຊົມ
ລະຄອນ ຫຼື ສາລະຄະດີກ່ຽວຂ້ອງກັບບັນຫາ
ສິ່ງແວດລ້ອມທາງໂທລະທັດເປັນຕົ້ນ

ຮູບທີ 10.2 ມູນຄ່າຂອງສິ່ງແວດລ້ອມທາງກົງ (Direct Environmental Values)

ໃນກໍລະນີທີ່ສິ່ງແວດລ້ອມມີໜ້າທີ່ໃຫ້ຄວາມສວຍງາມດ້ານທັດສະນີຍະພາບ ຈໍາເປັນຕ້ອງພິຈາລະນາຜົນກະທົບທາງກົງຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ ດັ່ງກ່າວທີ່ມີຕໍ່ຄວາມພໍໃຈ ຫຼື ອັດຖະປະໂຫຍດຂອງຜູ້ບໍລິໂພກ ຮູບທີ 10.2 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ບໍລິໂພກໄດ້ຮັບຄວາມພໍໃຈ ຫຼື ຄວາມສຸກ (ຫຼື ອັດຖະປະໂຫຍດ) ຈາກແຫຼ່ງຕ່າງໆ ບໍ່ວ່າຈະເປັນການບໍລິໂພກສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການ ແລະ ປັດໄຈທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ໂດຍປັດໄຈທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມສໍາພັນກັບການບໍລິໂພກຂອງຜູ້ບໍລິໂພກໃນຮູບຂອງກິດຈະກຳຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ການຫາປາ ການທ່ອງທ່ຽວເພື່ອຊື່ນຊົມທຳມະຊາດ ການເບິ່ງນົກເປັນຕົ້ນ ຫຼື ອາດຜ່ານເຂົ້າມາຍັງຜູ້ບໍລິໂພກໃນດ້ານຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມທາງໂທລະທັດເປັນຕົ້ນ.

ດັ່ງນັ້ນ, ອາດກ່າວໄດ້ວ່າສິນຄ້າດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມເຊິ່ງເປັນສິນຄ້າບໍລິການທີ່ດີ (Goods) ໃນບົດບາດທີ່ເປັນປັດໄຈການຜະລິດຖ້າມີຈຳນວນຫຼາຍຜູ້ບໍລິໂພກກໍ່ຍິ່ງມັກ ເຊັ່ນ ຄຸນະພາບອາກາດທີ່ດີ, ຄຸນະພາບຂອງພູມິພາບທີ່ສວຍງາມແຕ່ສິນຄ້າດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ບໍ່ດີ (Bads) ໃນບົດບາດທີ່ເປັນປັດໄຈການຜະລິດເຮັດໃຫ້ຄວາມພໍໃຈ ຫຼື ອັດຖະປະໂຫຍດຂອງຜູ້ບໍລິໂພກຫຼຸດລົງເມື່ອມີຈຳນວນຫຼາຍຂຶ້ນ

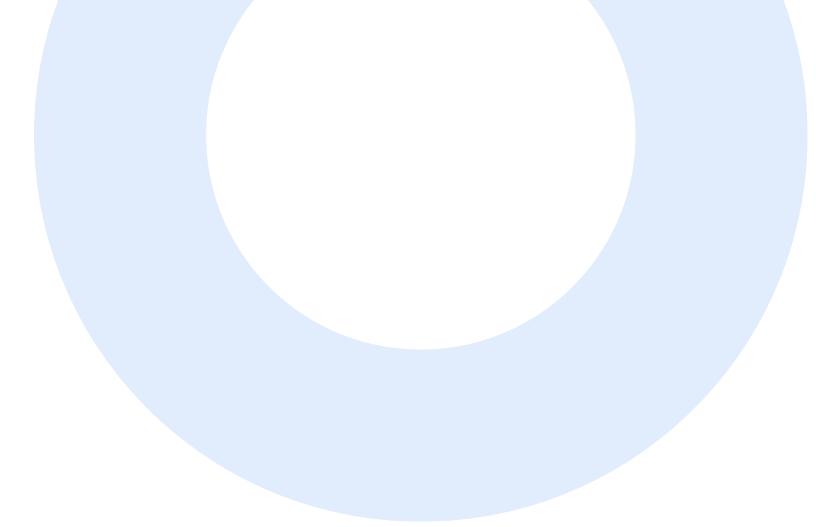
example

ມົນລະພິດທາງສຽງ ຫຼື ມົນລະພິດທາງອາກາດ ເປັນຕົ້ນ ດັ່ງນັ້ນ ອາດກ່າວໄດ້ວ່າສິນຄ້າບໍລິການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທາງ ດ້ານດີ ແລະ ບໍ່ດີ ເປັນແວ່ນໆໃນການສະທ້ອນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ ຄຸນະພາບທີ່ດີ ແລະ ບໍ່ດີຂອງແມ່ນໍ້າ ເປັນຕົ້ນ

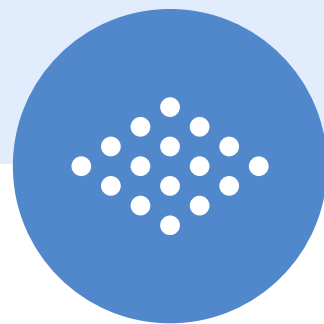

ດັ່ງນັ້ນ ອາດສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ ມູນຄ່າທາງເສດຖະສາດຂອງສິນຄ້າບໍລິການ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມອາດພິຈາລະນາຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງອັດຖະປະໂຫຍດ ຫຼື ຄວາມພໍໃຈຂອງຜູ້ບໍລິໂພກເມື່ອສິ່ງແວດລ້ອມເພີ່ມຈຳນວນ ຫຼື ມີ ຄຸນະພາບດີຂຶ້ນ ແລະ ການຫຼຸດລົງຂອງອັດຖະປະໂຫຍດ ຫຼື ຄວາມພໍໃຈ ຈາກການທີ່ປະລິມານ ຫຼື ຄຸນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມຫຼຸດລົງ ຫຼື ຮ້າຍລົງ ແລະ ໃນທາງກົງກັນຂ້າມໃນກໍລະນີຂອງມົນພິດເຊິ່ງສິນຄ້າບໍລິການດ້ານບໍ່ດີນັ້ນ ຖ້າມີຈຳນວນຫຼາຍຂຶ້ນຄວາມພໍໃຈຂອງຜູ້ບໍລິໂພກຈະຫຼຸດລົງ ແລະ ຖ້າມີ ຈຳນວນຫຼຸດລົງຄວາມພໍໃຈ ຫຼື ອັດຖະປະໂຫຍດຂອງຜູ້ບໍລິໂພກຈະເພີ່ມ ຂຶ້ນ.

ໃນທາງເສດຖະກິດ ການວັດອັດຖະປະໂຫຍດສ່ວນພົ້ມຈາກການບໍລິໂພກສິນຄ້າບໍລິການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຈະວັດຈາກການປ່ຽນແປງອັດຖະປະໂຫຍດເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງການບໍລິໂພກສິນຄ້າບໍລິການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ 1 ໜ່ວຍ ເຊິ່ງມູນຄ່າດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມດັ່ງກ່າວກຳໜົດຜົນປະໂຫຍດທາງກົງ (Direct Benefits) ທັງນີ້ ເພາະຜົນກະທົບຈາກການບໍລິໂພກສິນຄ້າບໍລິການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມດັ່ງກ່າວມີຜົນຕໍ່ອັດຖະປະໂຫຍດຂອງຜູ້ບໍລິໂພກໂດຍກົງ .

ແນວໃດກໍຕາມມູນຄ່າຂອງສິນຄ້າບໍລິການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມສໍາລັບຜູ້ບໍລິໂພກແຕ່ລະຄົນ
ບໍ່ເທົ່າກັນ ດັ່ງນັ້ນອັດຖະປະໂຫຍດສ່ວນເພີ່ມຈາກການບໍລິໂພກສິນຄ້າບໍລິການດ້ານ
ສິ່ງແວດລ້ອມຂອງຜູ້ບໍລິໂພກແຕ່ລະຄົນຈຶ່ງແຕກຕ່າງກັນໄປ ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງເປັນໄປໄດ້ວ່າການ
ບໍລິໂພກສິນຄ້າບໍລິການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຂອງຜູ້ບໍລິໂພກບາງຄົນອາດບໍ່ເກີດອັດຖະ
ປະໂຫຍດເລີຍກໍເປັນໄດ້ ເຊັ່ນ ທ້າວ ກ ບໍ່ສົນໃຈການເບິ່ງນົກ ດັ່ງນັ້ນ ບໍ່ວ່າຈໍານວນນົກໃນ
ເມືອງທີ່ ທ້າວ ກ ອາໄສຢູ່ມີຈໍານວນຫຼາຍຂຶ້ນອັດຖະປະໂຫຍດສ່ວນເພີ່ມຂອງທ້າວ ກ ອາດ
ເທົ່າກັບສູນກໍໄດ້ ແຕ່ຖ້າ ທ້າວ ຂ ເຊິ່ງເປັນຜູ້ຊ່ຽວຊານກ່ຽວກັບນົກ ຈາກກໍລະນີດັ່ງກ່າວ
ອັດຖະປະໂຫຍດສ່ວນເພີ່ມຂອງທ້າວ ຂ ອາດເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຫຼາຍເປັນຕົ້ນ.

ນອກຈາກນີ້ບົດບາດຂອງສິ່ງແວດລ້ອມໃນຖານະເປັນແຫຼ່ງຮອງຮັບ ຫຼື ການສະໜັບສະໜູນສິ່ງທີ່ມີຊີວິດຕ່າງໆ ກໍ່ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດແກ່ລະບົບເສດຖະກິດໄດ້ເຊັ່ນກັນ ການເປັນແຫຼ່ງຊັ້ນໂອໂຊນການຄົງໄວ້ເຊິ່ງສານເຄມີຕ່າງໆທີ່ເໝາະສົມໃນບັນຍາກາດເພື່ອສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ເປັນຕົ້ນ ເຊິ່ງບົດບາດຂອງສິ່ງແວດລ້ອມໃນລັກສະນະນີ້ຄ່ອນຂ້າງຍາກທີ່ຈະວັດອອກມາເປັນມູນຄ່າ ທັງນີ້ເພາະຖ້າສິ່ງແວດລ້ອມບໍ່ເຮັດໜ້າທີ່ດັ່ງກ່າວ ຫຼື ຫາຍໄປສິ່ງມີຊີວິດເທິງໜ້າໂລກກໍ່ຈະສູນພັນໄປເຊິ່ງໃນກໍລະນີນີ້ມູນຄ່າສິ່ງແວດລ້ອມໃນບົດບາດດັ່ງກ່າວມີຄ່າຄວາມບໍ່ສິ້ນສຸດ

example

ມູນຄ່າການປ້ອງກັນການພິຈາລະນາຈາກຕົ້ນທຶນ ຫຼື ຜົນປະໂຫຍດເຊິ່ງເກີດຂຶ້ນຈາກການປ່ຽນແປງ
ການແຜ່ກະຈາຍຂອງກາສທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດພາວະເຮືອນແກ້ວໄດ້ (Greenhouse Gas Emission) ຫຼື
ຜົນກະທົບຂອງການຫຼຸດລົງຂອງຊັ້ນບັນຍາກາດ ອາດປະມານການໄດ້ຈາກການເກີດມະເຮັງຜິວໜັງ
ຂອງປະຊາຊົນທີ່ກໍ່ໃຫ້ຕົ້ນທຶນໃນການຮັກສາ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ບົດບາດຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ
ບົດບາດທີ່ເປັນແຫຼ່ງຮອງຮັບ ຫຼື ສະຫນັບສະຫນູນສິ່ງມີຊີວິດຕ່າງໆ ນີ້ມັກຈະຖືກປະເມີນຢູ່ໃນຮູບ
ແບບຜົນປະໂຫຍດທາງອ້ອມ ຫຼາຍກ່ວາທາງກົງ

**ສະຫຼຸບໄວ້ວ່າ ມູນຄ່າຂອງການບໍລິການທີ່ໄດ້ຮັບຈາກລະບົບນິເວດມີມູນຄ່າສູງ
ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດປະເມີນມູນຄ່າ ຂອງສິ່ງແວດລ້ອມໃນບົດບາດດັ່ງກ່າວໄດ້.**

ສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມມີບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕ່າງກັນ ແລະ ໃນບາງກໍລະນີບໍ່ມີລາຄາປະກົດຢູ່ແຕ່ກໍຍັງເປັນ ສິ່ງຈຳເປັນພື້ນຖານຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງມະນຸດ ດັ່ງນັ້ນ ໃນທາງ ເສດຖະສາດຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງພິຈາລະນາມູນຄ່າຂອງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (Maler et al,1994) ເຊິ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມນັ້ນຖືເປັນສິນຄ້າທີ່ ແຕກຕ່າງໄປຈາກສິນຄ້າທົ່ວໄປ ດັ່ງຄື:

ປະການ 1

ປະການທີໜຶ່ງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໂດຍທົ່ວໄປມີລັກສະນະທີ່ເອີ້ນວ່າເປັນສິນຄ້າບໍລິການສາທາລະນະ (public Goods Services) ທຸກຄົນໃນສັງຄົມມີສິດທິທີ່ຈະບໍລິໂພກ ຫຼື ໃຊ້ປະໂຫຍດ ແລະ ການບໍລິໂພກຂອງບຸກຄົນໜຶ່ງຈະບໍ່ສົ່ງຜົນໃຫ້ຄວາມພໍໃຈຂອງອີກບຸກຄົນຫຼຸດລົງລວມທັງບໍ່ມີຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງສາມາດສະແດງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງໂດຍສົມບູນ ແລະ ສາມາດກັດກັ້ນຜູ້ອື່ນບໍ່ໃຫ້ເຂົາໃຊ້ປະໂຫຍດໄດ້ (In exclusive Property Right) ໃນສິນຄ້າບໍລິການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມນັ້ນໆ.

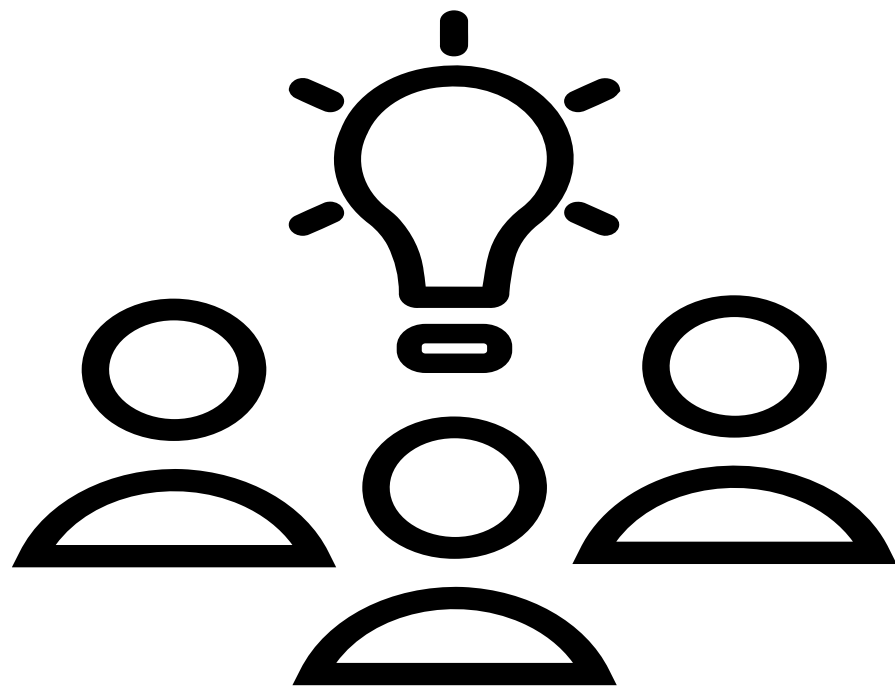
ປະການ 2

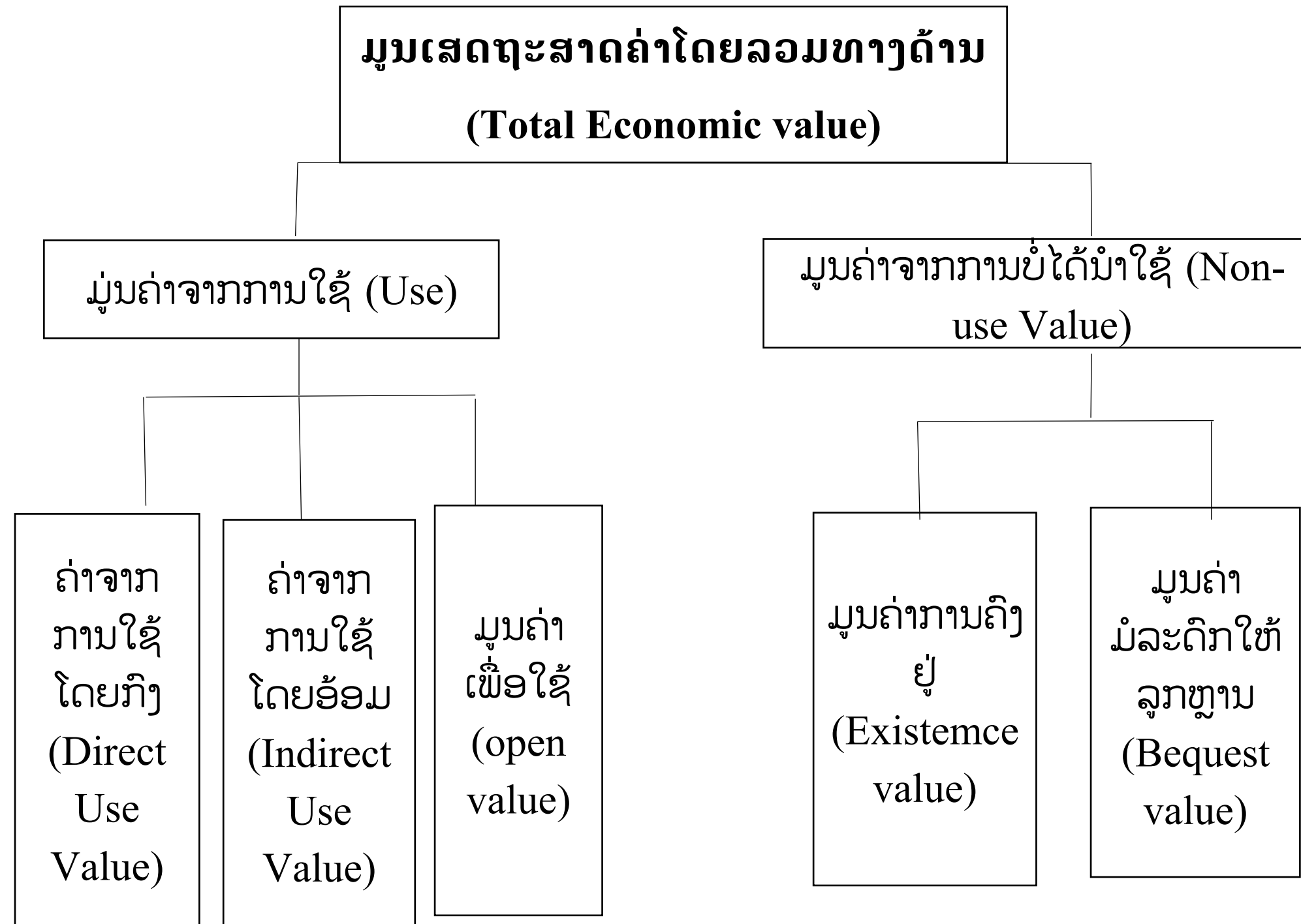
ປະການທີສອງ ຄວາມເພິ່ງພໍໃຈຂອງຄົນໃນສັງຄົມທີ່ເກີດຂຶ້ນນັ້ນບໍ່ໄດ້ຄໍານຶງເຖິງການໄດ້ຮັບປະໂຫຍດແກ່ຕົນພຽງລໍາພັງແຕ່ຄໍານຶງເຖິງສະຫວັດດີການທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບບຸກຄົນທີ່ຕົນຮັກ ແລະ ຫ່ວງໄຍໂດຍຫວັງໃຫ້ຄົນເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຮັບສິ່ງທີ່ດີເພື່ອການດໍາລົງຊີວິດ ໂດຍຄຸນຄ່າທາງດ້ານຈິດໃຈເຫຼົ່ານີ້ຄວບຄຸມໄປເຖິງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດອື່ນໆ ເຊັ່ນ ຮູ້ສຶກຍິນດີເມື່ອຮູ້ວ່າຍັງມີຊະນິດພັນສັດທີ່ຫາຍາກ ແລະ ໃກ້ທີ່ຈະສູນພັນຍັງຄົງຢູ່ ແລະ ຮູ້ສຶກເສຍໃຈເມື່ອສັດເຫຼົ່ານີ້ຖືກລົບກວນ ຫຼື ໄດ້ຮັບການທໍາຮ້າຍເປັນຕົ້ນ.

ປະການ 3

ປະການທີສາມ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມບາງ
ປະເພດບໍ່ອາດຫາສິ່ງທົດແທນໄດ້ (Irreplaceable) ເຊັ່ນ ການສູນພັນ
ຂອງສັດປ່າ ແລະ ພືດບາງຊະນິດ ເຊັ່ນກໍລະນີຂອງຊື້ນກວາງໃນຫຼາຍ
ປະເທດ ກໍບໍ່ສາມາດທີ່ຈະຫາສັດຢ່າງອື່ນມາທົດແທນສັດຊະນິດນັ້ນໆ
ໄດ້.

ດັ່ງນັ້ນ, ຈາກເຫດຜົນທີ່ກ່າວມາສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ ສິນຄ້າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມນັ້ນເປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງທຸກຄົນໃນສັງຄົມ ເຊິ່ງຈຸດມຸ່ງໝາຍ ຂອງການປະເມີນມູນຄ່າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມທາງເສດຖະສາດ ຄືການຫາລາຄາທີ່ຖືກຕ້ອງຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໂດຍ ສະທ້ອນຄວາມເພິ່ງພໍໃຈໃຫ້ແກ່ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມອອກມາໃນ ຮູບມູນຄ່າທີ່ເກີດຈາກການໃຊ້ ແລະ ມູນຄ່າຈາກການບໍ່ໄດ້ໃຊ້ເພື່ອນຳໄປສູ່ການຈັດການທີ່ມີ ປະສິດທິພາບເພື່ອໃຫ້ສັງຄົມໄດ້ຮັບສະຫວັດດີການສູງສຸດ

ຮູບທີ:10.3 ມູນຄ່າໂດຍລວມຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃນທາງເສດຖະສາດ

1. ມູນຄ່າທີ່ເກີດຈາກການໃຊ້ປະໂຫຍດ ໝາຍເຖິງການທີ່ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ປະໂຫຍດທີ່ເປັນຮູບປະທຳຕໍ່ບຸກຄົນ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍ:

1.1) ມູນຄ່າທີ່ເກີດຈາກການໃຊ້ປະໂຫຍດໂດຍກົງ (Direct Use Value) ຄືມູນຄ່າບຸກຄົນໃນຖານະຜູ້ ບໍລິໂພກໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຈາກການໃຊ້ທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໂດຍກົງ ເຊັ່ນ: ການເຂົ້າອຸດທິຍານແຫ່ງຊາດການນຳໄປໃຊ້ໃນການກະເສດ ຜົນກະທົບຂອງຄຸນນະພາບອາກາດຕໍ່ ສຸຂະພາບຜົນກະທົບຂອງລະດັບກິນ ແລະ ສຽງຕໍ່ທີ່ຢູ່ອາໃສ ຫລື ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສຸຂະພາບຈາກການປ່ອຍສານເຄ ມີທີ່ບໍ່ຖືກວິທີ ຫລື ຖືກລັກສະນະ ເປັນຕົ້ນ ມູນຄ່າຈາກການໃຊ້ໂດຍກົງນີ້ອາດແບ່ງອອກເປັນ1) ມູນຄ່າຈາກ ການໃຊ້ເພື່ອການບໍລິໂພກ(Consumptive Use) ໂດຍຜ່ານຂະບວນການຜະລິດເຊັ່ນ: ການລ່າສັດ, ການ ບໍລິໂພກນໍ້າເປັນຕົ້ນ

2) ມູນຄ່າຈາກການໃຊ້ທີ່ບໍ່ແມ່ນເພື່ອການບໍລິໂພກ (Non-consumptive Use) ເຊິ່ງເປັນການບໍລິໂພກ ຫຼື ການໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ບໍ່ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຈຳນວນ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຫຼຸດລົງ ເຊັ່ນ: ການເບິ່ງນົກ, ການ ລອຍນ້ຳ ເປັນຕົ້ນ.

1.2) ມູນຄ່າທີ່ເກີດຈາກການໃຊ້ປະໂຫຍດໂດຍທາງອ້ອມ (Indirect Use Value) ຄືມູນ ຄ່າທີ່ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເຮັດໜ້າທີ່ເປັນປັດໄຈການຜະລິດຢ່າງໜຶ່ງ ແລະ ໃຫ້ປະໂຫຍດຕໍ່ບຸກຄົນ.

1.3) ມູນຄ່າເພື່ອຈະໃຊ້ (Option Value) ຄືມູນຄ່າທີ່ສະທ້ອນຄວາມພໍໃຈຂອງບຸກຄົນທີ່ມີຕໍ່ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເພື່ອໃຊ້ປະໂຫຍດໃນອະນາຄົດ ຫຼື ການທີ່ປະຊາຊົນຕ້ອງການສະຫງວນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໄວ້ໃຊ້ປະໂຫຍດໃນອະນາຄົດ ບໍ່ວ່າຈະໃຊ້ທາງກົງ ຫຼື ທາງອ້ອມ ມູນຄ່າດັ່ງກ່າວນີ້ເປັນມູນຄ່າທີ່ຜູ້ທີ່ມີສັກກາຍະພາບໃນການໃຊ້ຊັບພະຍາກອນດັ່ງໃນອະນາຄົດ ຫຼື ຜູ້ທີ່ຈະໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ດັ່ງກ່າວ ນີ້ຈຶ່ງມີຄວາມເຕັມໃຈທີ່ຈະຈ່າຍເພື່ອເປັນຫຼັກປະກັນວ່າຊັບພະຍາກອນດັ່ງກ່າວຈະຍັງຄົງມີຢູ່ໃຫ້ໄດ້ໃຊ້ໃນອະນາຄົດ ເຊິ່ງຄວາມເຕັມໃຈທີ່ຈະຈ່າຍຂອງຜູ້ບໍລິໂພກດັ່ງກ່າວຢູ່ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂທີ່ອຸປະທານຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມບໍ່ມີຄວາມແນ່ນອນ(ໝາຍຄວາມວ່າຜູ້ບໍລິໂພກບໍ່ຮູ້ແນ່ນອນວ່າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມດັ່ງກ່າວມີຈຳນວນເທົ່າໃດ) ຫຼື ອຸປະສົງບໍ່ມີຄວາມແນ່ນອນ(ໝາຍຄວາມວ່າຜູ້ບໍລິໂພກບໍ່ແນ່ໃຈວ່າໃນອະນາຄົດຈະໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຫຼາຍໜ້ອຍພຽງໃດ)

2) ມູນຄ່າທີ່ເກີດຈາກການບໍ່ໄດ້ໃຊ້ປະໂຫຍດ (Non-use Value)

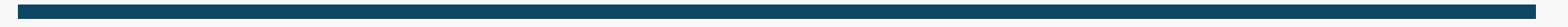
ຄືມູນຄ່າຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຈາກການທີ່ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ປະໂຫຍດຕໍ່ບຸກຄົນໃນຮູບຂອງການສ້າງຄວາມຮູ້ສຶກຍິນດີ ເມື່ອຮູ້ວ່າຊັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຢູ່ໃນສະພາບທີ່ດີ ແລະ ຄົງຢູ່ໂດຍທີ່ບຸກຄົນບໍ່ໄດ້ໃຊ້ປະໂຫຍດ ບໍ່ວ່າຈະເປັນທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ ທັງໃນປັດຈຸບັນ ຫຼື ອະນາຄົດ ໂດຍ ມູນຄ່າປະເພດນີ້ເຊິ່ງມູນຄ່າປະເພດນີ້ອາດຈະແບ່ງເປັນ 2 ປະເພດຄື:

2.1) ມູນຄ່າຈາກການຄົງຢູ່ຕໍ່ໄປ (Existence Value)

ຄືມູນຄ່າຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຈາກການທີ່ບຸກຄົນໄດ້ປະໂຫຍດຈາກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເມື່ອບຸກຄົນຮູ້ວ່າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມນັ້ນຍັງຢູ່ໃນສະພາບທີ່ດີເຊັ່ນ: ການອະນຸລັກ ເຕົ້າທະເລ, ປ່າໄມ້, ສັດປ່າ ເປັນຕົ້ນ. ມີຂໍ້ສັງເກດວ່າ ມູນຄ່າຈາກການຄົງຢູ່ນີ້ຈະຄ່ອນຂ້າງຫຼາຍສຳລັບຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ມີລັກສະນະເປັນເອກະພາບ ຫຼື ບໍ່ສາມາດທົດແທນໄດ້.

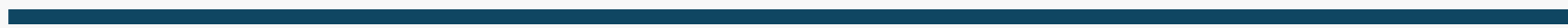
2.2) ມູນຄ່າເພື່ອລູກຫຼານ (Bequest Value)

ມູນຄ່າຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ບຸກຄົນໄດ້ຮັບປະໂຫຍດ ເມື່ອຮູ້ວ່າ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຢູ່ໃນສະພາບທີ່ດີ ເພື່ອໃຫ້ລູກຫຼານ ຫຼື ປະຊາຊົນໃນລຸ້ນ ຫຼັງໄດ້ເຫັນ ຫຼື ໄດ້ໃຊ້ປະໂຫຍດໃນອະນາຄົດ ເຊັ່ນ: ການອະນຸລັກສັດ ບໍ່ໃຫ້ສູນພັນ ເພື່ອໃຫ້ລູກຫຼານໄດ້ ເຫັນ ແລະ ຮູ້ຈັກເປັນຕົ້ນ.

Reference

XIONGTOUA, T. et al., (2021). Environmental Economics. Souphanouvong University

THANK YOU!

 phavone@su.edu.la